

ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
Learning Leadership of School Administrators Affecting Learning Management
Efficiency of Teachers in Schools under Nakhon Phanom Primary
Educational Service Area Office 1

มัลลิกา คำมี¹

วาโร เฟิงส์วดี² และ เอกลักษณ์ เพียสา³

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร^{1,2,3}

Mallika Khammee¹

Waro Phengsawat² and Akkaluck Pheasa³

Sakon Nakhon Rajabhat University^{1,2,3}

Corresponding Author, Email: Mallika.Kh66@snru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ปีการศึกษา 2567 จำนวน 345 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.97–0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้เป็นทีม และ 5) แนวทางการพัฒนามีจำนวน 3 ด้าน 3 วัตถุประสงค์ 9 ผลลัพธ์หลัก

* ได้รับบทความ: 10 มีนาคม 2568; แก้ไขบทความ: 20 เมษายน 2568; ตอรับตีพิมพ์: 11 กันยายน 2568

และ 27 แนวทาง ซึ่งผลการประเมินพบว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเรียนรู้; ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้; ความคิดสร้างสรรค์; การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง; การเรียนรู้เป็นทีม

Abstract

This research aimed to study the learning leadership of school administrators affecting the efficiency of teachers' learning management in schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 345 administrators and teachers in the academic year 2024, selected through multistage random sampling. The instruments were five-point rating scale questionnaires with reliability values ranging from 0.97 to 0.98. Statistical analyses included mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that

1) Learning leadership of administrators was at a high level; 2) Teachers' learning management efficiency was at a high level; 3) Learning leadership of administrators had a positive correlation with teachers' learning management efficiency at the .01 significance level; 4) Predictors of learning management efficiency were self-directed learning, creativity, and team learning and 5) Development guidelines comprised three aspects, three objectives, nine key results, and 27 guidelines, evaluated as most appropriate and feasible.

Keywords: Learning leadership; Learning management efficiency; Creativity; Self-directed learning; Team learning

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาของประเทศไทยยึดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประชากรไทยในอนาคต โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ คิดสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรม และมีความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตาม คุณภาพการศึกษาของไทยยังประสบปัญหา โดยเฉพาะจากผลการประเมิน PISA 2022 ที่สะท้อนถึงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายอย่างเพียงพอ

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ภาวะผู้นำการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาครูและผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1
5. เพื่อหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,721 คน

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan (1970 อ้างถึงใน วาโรเพ็งสวัสดิ์, 2567 : 152) ได้จำนวนขั้นต่ำ 338 คน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 345 คน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 100 คน และครู 245 คน โดยได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) นอกจากนี้มีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ร่วมพิจารณาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู

เครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. ศึกษาอำนาจพยากรณ์และสร้างสมการพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

4. ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยสามารถสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1

ภาวะผู้นำการเรียนรู้ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย
	$\bar{x}$	S.D.		
1. ความคิดสร้างสรรค์	4.42	0.47	มาก	3
2. การเรียนรู้เป็นทีม	4.43	0.49	มาก	1

3. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.43	0.54	มาก	2
4. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน	4.36	0.57	มาก	6
5. การบูรณาการ	4.39	0.55	มาก	5
6. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	4.40	0.56	มาก	4
รวม	4.41	0.48	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเรียนรู้เป็นทีม ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.49) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.57)

2. ระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ภาวะผู้นำการเรียนรู้ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย
	$\bar{x}$	S.D.		
1. การสร้างความชัดเจนในบทเรียน	4.26	0.45	มาก	6
2. การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	4.32	0.45	มาก	4
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.44	0.52	มาก	1
4. การใช้สื่อการเรียนรู้	4.39	0.52	มาก	3
5. การแสดงความใส่ใจในการจัดการเรียนรู้	4.32	0.66	มาก	5
6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.43	0.55	มาก	2
รวม	4.36	0.46	มาก	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.52) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างความชัดเจนในบทเรียน ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.45)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 1 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1

ตัวแปร	X	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y
X	1							
X ₁	.853**	1						
X ₂	.878**	.756**	1					
X ₃	.924**	.726**	.793**	1				
X ₄	.882**	.695**	.694**	.781**	1			
X ₅	.924**	.729**	.753**	.827**	.828**	1		
X ₆	.928**	.740**	.765**	.820**	.791**	.840**	1	
Y	.654**	.606**	.598**	.570**	.549**	.571**	.633**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{x}$) กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{xy} = .654$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ดังตาราง 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adj. R ²	B	S.E. _b	β	t	Sig
ค่าคงที่ (constant)	-	-	-	1.466	.183	-	8.028**	.000
การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (X ₆)	.633	.401	.399	.272	.055	.332	4.924**	.000
ความคิดสร้างสรรค์ (X ₁)	.665	.442	.439	.227	.065	.233	3.512**	.001
การเรียนรู้ เป็นทีม (X ₂)	.672	.452	.447	.158	.065	.168	2.430*	.016

R = .672, R² = .452, Adj. R² = .447, S.E.est = .346

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (X₆) และความคิดสร้างสรรค์ (X₁) สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ การเรียนรู้เป็นทีม (X₂) โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 44.70 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ .346 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 1.466 + .272(X_6) + .227(X_1) + .158(X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .332(Z_6) + .233(Z_1) + .168(Z_2)$$

5. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู มีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้เป็นทีม โดยมี 3 วัตถุประสงค์ 9 ผลลัพธ์หลัก และ 27 แนวทางการพัฒนารายละเอียด ดังนี้

5.1 ด้านการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ประกอบด้วย 1 วัตถุประสงค์ 3 ผลลัพธ์หลัก และ 9 แนวทางการพัฒนา โดยภาพรวมของความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 5.00$, S.D. = 0.00) และภาพรวมของความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.14)

5.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1 วัตถุประสงค์ 3 ผลลัพธ์หลัก และ 9 แนวทางการพัฒนา โดยภาพรวมของความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.97$, S.D. = 0.04) และภาพรวมของความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.16)

5.3 ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ประกอบด้วย 1 วัตถุประสงค์ 3 ผลลัพธ์หลัก และ 9 แนวทางการพัฒนา โดยภาพรวมของความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 5.00$, S.D. = 0.00) และภาพรวมของความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.93$, S.D. = 0.09)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารแสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของบุคลากร รวมถึงสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังบูรณาการความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อบุคลากรทำงานได้อย่างเต็มที่ เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ดังนั้น จึงทำให้ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนดา เลิศวิชัย และธีระ รุญเจริญ (2562 : 65-66) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเรียนรู้ในระดับมากทั้งรายด้าน และโดยภาพรวม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุกลัดดา อัมไพ (2566 : 160-162) ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม การวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการเลือกใช้สื่อที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการแสดงความใส่ใจในการสอน รวมถึงการสร้าง ความชัดเจนในบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงทำให้ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุกตามณี ศรีพงษ์เพริศ (2561 : 128) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา ศรีอินทร์ (2567 : 262) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู โดยผู้บริหารสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของครู ซึ่งช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้

ผู้บริหารยังส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีมีการบูรณาการความรู้ และการวัดประเมินผลที่หลากหลาย รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของครู ส่งผลให้ครูมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงทำให้ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตน์ดา เลิศวิชัย และ ชีระ รุญเจริญ (2562 : 71-72) ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารและสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ ผ่านวงศ์ และคณะ (2563 : 62) พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียนส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. อานาจพยากรณ์ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู มี 2 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และความคิดสร้างสรรค์ และมี 1 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การเรียนรู้เป็นทีม ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัว ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ได้ร้อยละ 44.70 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ .346 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเรียนรู้สามารถสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเอง รวมถึงยกระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้บริหารช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะและการแก้ปัญหาของครูขณะเดียวกัน ผู้บริหารที่มีความคิดสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ครูกัดค้นกลวิธีการสอนใหม่ ๆ และปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ นอกจากนี้การส่งเสริมการเรียนรู้เป็นทีมช่วยให้ครูเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ดังนั้น ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหาร

มีอานาจพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ ผ่านวงศ์ และคณะ (2563: 62) ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียนส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุกลัดดา อัมไพ (2566 : 156-157) ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารมีอานาจพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

5. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู มีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ และ

การเรียนรู้เป็นทีม โดยมี 3 วัตถุประสงค์ 9 ผลลัพธ์หลัก และ 27 แนวทางการพัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้แนวทางการพัฒนาตามหลัก OKRs ที่มีการกำหนดเป้าหมายชัดเจนเน้นผลลัพธ์หลักที่วัดได้ และปรับใช้ได้จริง จึงทำให้แนวทางการพัฒนา มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณณภา มาตหะวงษ์ (2566 : 250-251) พบว่า ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา มีทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบูรณาการ ด้านสภาพแวดล้อมที่ทรงพลังต่อการเรียนรู้ ด้านเทคโนโลยี ด้านการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ด้านความคิดสร้างสรรค์และด้านการเรียนรู้เป็นทีม และผลการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มี 3 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผลจากการวิจัยทำให้ทราบระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1.2 ผลจากการวิจัยได้ทราบระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่และผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้เป็นแนวทางการพัฒนาครูเพื่อให้มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

1.3 ผลจากการวิจัยได้ทราบองค์ประกอบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่สามารถนำไปใช้การพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาของตน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดอื่น ๆ ในบริบทที่แตกต่างกัน จะทำให้ทราบถึงความแตกต่างจะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละเขตพื้นที่บริการต่อไป

2.2 ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้เป็นทีม เนื่องจากมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู

2.3 ควรวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนของครูในเชิงลึกยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- บุญเลี้ยง หุมทอง และ รุติวันต์ หงส์กิตติยานนท์. (2564). ผลกระทบจากสถานการณ์โควิดที่มีต่อการจัดการศึกษาไทย. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 11(3), 436–455.
- ปยุตตภา มาตตะวงษ์. (2566). สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 20(1), 250–251.
- มุกตามณี ศรีพงษ์เพริศ. (2563). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 6(2), 60–67.

- มุกลัดดา อัมไพ. (2566). ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ: การวิจัยกรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมในจังหวัดบึงกาฬ. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัตน์ดา เลิศวิชัย และ ชีระ รุญเจริญ. (2560). องค์ประกอบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 42(4), 65-78.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิทยา ศรีอินทร์. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. วารสารการบริหารและนิตศการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 15(3), 262-275.
- เศวตาภรณ์ ตั้งวันเจริญ. (2564). แนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติ. วารสารครุทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 1(1), 94-105.
- สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2563). 5 สถานการณ์การศึกษาไทยที่ควรรู้เพื่อเป้าหมายการศึกษาที่ยั่งยืน. <https://citly.me/Fg7At>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2567). ผลการประเมิน PISA 2022: บทสรุปสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: ศูนย์ดำเนินงาน PISA แห่งชาติ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สมชาย เทพแสง. (2559). ภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการคุณภาพโดยรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 4. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 13(25), 119-135.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2567). ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่และภาพรวมปี 2566. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุพจน์ สุระเพิ่ม. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1: การวิจัยเชิงปฏิบัติการในโรงเรียนประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

- สุเมธ ผ่านวงศ์, อัจฉรา นิยมภา และ วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์. (2563). ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 3(2), 62-80.
- มุกลัดดา อัมไพ (2566) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัตนดา เลิศวิชัย และ ชีระ รุญเจริญ. (2560). องค์ประกอบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 42(4), 65-78.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิจัยวิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิทยา ศรีอินทร์. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. วารสารการบริหารและนเทศการศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ, 15(3), 262-275.
- เศวตาภรณ์ ตั้งวันเจริญ. (2564). แนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติ. วารสารครุทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 1(1), 94-105.
- สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2563). 5 สถานการณ์การศึกษาไทยที่ควรรู้เพื่อเป้าหมายการศึกษาที่ยั่งยืน. <https://citly.me/Fg7At>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2567). ผลการประเมิน PISA 2022 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: ศูนย์ดำเนินงาน PISA แห่งชาติ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- สมชาย เทพแสง. (2559). ภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการคุณภาพโดยรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 4. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 13(25), 119-135.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2567). ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่และภาพรวมปี 2566. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- สุพจน์ สุระเพิ่ม. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- สุเมธ ผ่านวงศ์, อัจฉรา นิยมภา และ วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรารณ. (2563). ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 3(2), 62–80.